

ΞΕΙ ΚΑΙ ΜΙΑ ΤΥΦΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ (1960)

Στην Τζίνα Πολίτη

Ο ΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΩΡΑΙΑ

Συχνά, στην Κοίμηση του Δειλινού, η ψυχή της έπαιρνε αντίκρου απ' τα βουνά μian αλαφράδα, μόλο που η μέρα ήταν σκληρή και η αύριο άγνωστη.

Όμως, όταν σκοτείνιαζε καλά κι έβγαινε του παπά το χέρι πάνω από το κηπάκι των νεκρών, Εκείνη

Μόνη της, Όρθια, με τα λιγοστά της νύχτας κατοικίδια -το φύσημα της δεντρολιβανιάς και την αθάλη του καπνού από τα καμίνια- στην θαλάσσης την έμπαση αγρυπνούσε

Αλλιώς ωραία!

Λόγια μόλις των κυμάτων ή μισομαντεμένα σ' ένα θρόισμα, κι άλλα που μοιάζουν των αποθαμένων κι αλαφιάζονται μέσα στα κυπαρίσσια, σαν παράξενα ζώδια, τη μαγνητική δορυφορώντας κεφαλή της άναβαν. Και μία

Καθαρότη απίστευτη άφηνε, σε μέγα βάθος μέσα της, το αληθινό τοπίο να φανεί

Όπου, σιμά στον ποταμό, παλεύανε τον Άγγελο οι μαύροι άνθρωποι, δείχνοντας με ποιόν τρόπο γεννιέται η ομορφιά

Ή αυτό που εμείς, αλλιώς, το λέμε δάκρυ.

Κι όσο βαστούσε ο λογισμός της, ένιωθε, εξεχειλιζε την όψη που έλαμπε με την πίκρα στα μάτια και με τα πελώρια, σαν παλιάς Ιεροδούλου, ζυγωματικά

Τεντωμένα στ' ακρότατα σημεία του Μεγάλου Κυνός και της Παρθένου.

«Μακριά απ' τη λαιμική της πολιτείας, ονειρεύτηκα στο πλάι της μian ερημιά, όπου το δάκρυ να μην έχει νόημα, κι όπου το μόνο φως να 'ναι από την πυρά που κατατρώγει όλα μου τα υπάρχοντα.

»Όμο τον ώμο οι δυο μαζί ν' αντέχουμε το βάρος από τα μελλούμενα, ορκισμένοι στην άκρα σιγαλιά και στη συμβασιλεία των άστρων

»Σαν να μην κάτεχα, ο αγράμματος, πως είναι κει ακριβώς, μέσα στην άκρα σιγαλιά, που ακούγονται οι πιο αποτρόπαιοι κρότοι

»Και πως, αφότου αβάσταχτη έγινε στου αντρός τα στέρνα η μοναξιά, σκόρπισε κι έσπειρε άστρα!»

Η ΑΥΤΟΨΙΑ

Λοιπόν, εβρέθηκε ο χρυσός της λιόριζας να 'χει σταλάξει στα φύλλα της καρδιάς του.

Κι από τις τόσες φορές όπου ξαγρύπνησε, σιμά στο κηροπήγιο, καρτερώντας τα χαράματα, μια πυράδα παράξενη του 'χε αρπάξει τα σωθικά.

Λίγο πιο κάτω από το δέρμα, η κυανωπή γραμμή του ορίζοντα έντονα χρωματισμένη. Και άφθονα ίχνη γλαυκού μέσα στο αίμα.

Οι φωνές των πουλιών, που 'χε σ' ώρες μεγάλης μοναξιάς αποστηθίσει, φαίνεται να ξεχύθηκαν όλες μαζί, τόσο που δεν εστάθη βολετό να προχωρήσει σε μεγάλο βάθος το μαχαίρι.

Μάλλον η πρόθεση άρκεσε για το Κακό

Που τ' αντίκρισε -είναι φανερό- στη στάση την τρομαχτική του αθώου.

Ανοιχτά, περήφανα τα μάτια του, κι όλο το δάσος να σαλεύει ακόμη πάνω στον ακηλίδωτον αμφιβληστροειδή.

Στον εγκέφαλο τίποτε, πάρεξ μια ηχώ ουρανού καταστραμμένη.

Και μονάχα στην κόγχη από τ' αριστερό του αυτί, λίγη, λεπτή, ψιλούτσικη άμμο, καθώς μέσα

στα όστρακα. Οπου σημαίνει ότι πολλές φορές είχε βαδίσει πλάι στη θάλασσα, κατάμονος, με το μαράζι του έρωτα και τη βοή του άνεμου.
Όσο γι' αυτά τα ψήγματα φωτιάς πάνω στην ήβη, δείχνουν ότι στ' αλήθεια πήγαινε ώρες πολλές μπροστά, κάθε φορά οπου έσμιγε γυναίκα.
Θα 'χουμε πρώιμους καρπούς εφέτος.

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΩΝ ΓΕΝΝΑΙΩΝ

Μυρίζουν ακόμη λιβανιά, κι έχουν την όψη καμένη από το πέρασμά τους στα Σκοτεινά Μεγάλα Μέρη.
Κει που μεμιάς τους έριξε το Ασάλευτο
Μπρούμυτα, σ' ένα χώμα που κι η πιο μικρή ανεμώνα του θα 'φτανε να πικράνει τον αέρα του Άδη
(Το' να χέρι μπρος, έλεγες πολεμούσε ν'αρπαχτεί απ' το μέλλον, τ' άλλο κάτω απ' την έρμη κεφαλή, στραμμένη με το πλάι
Σαν να θωρεί στερνή φορά, μέσα στα μάτια ενός ξεκοιλιασμένου αλόγου, σωρό τα χαλάσματα καπνίζοντας)
Κει τους απάλλαξε ο Καιρός. Η φτερούγα η μια, η πιο κόκκινη, κάλυψε τον κόσμο, την ώρα που η άλλη, αβρή, σάλευε κιόλας μες στο διάστημα.
Και καμιά ρυτίδα ή τύψη, αλλά σε βάθος μέγα
Το παλιό αμνημόνευτο αίμα που αρχινούσε με κόπο να χαράζεται, μέσα στη μελανάδα τ' ουρανού
Ήλιος νέος, αγίνωτος ακόμη
Που δεν έσωνε να καταλύσει την πάχνη των αρνιών από το ζωντανό τριφύλλι, όμως πριν καν πετάξει αγκάθι αποχρησιμοδοτούσε το έρεβος...
Κι απαρχής Κοιλιάδες, Όρη, Δέντρα, Ποταμοί
Πλάση από γδικιωμένα αισθήματα έλαμπε, απαράλλαχτη και αναστραμμένη, να τη διαβαίνουν οι ίδιοι τώρα, με θανατωμένο μέσα τους τον Δήμιο
Χωρικοί του απέραντου γαλάζιου!
Μήτε η ώρα δώδεκα χτυπώντας μες στα έγκατα, μήτε η φωνή του Πόλου κατακόρυφα πέφτοντας, αναιρούσανε τα βήματα τους.
Διάβαζαν άπληστα τον κόσμο με τα μάτια τ' ανοιχτά για πάντα, κει που μεμιάς τους έριξε το Ασάλευτο
Μπρούμυτα, κι όπου με βία κατέβαιναν οι γύπες να ευφρανθούν τον πηλό των σπλάχνων τους και το αίμα.

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΩΝ ΓΕΝΝΑΙΩΝ

(Παραλλαγή)

Μυρίζουν ακόμη λιβανιά, κι έχουν την όψη καμένη από το πέρασμά τους στα Σκοτεινά Μεγάλα Μέρη.
Κει που μεμιάς τους έριξε το Ασάλευτο
Μπρούμυτα, σ' ένα χώμα που κι η πιο μικρή ανεμώνα του θα 'φτανε να πικράνει τον αέρα του Άδη
(Το' να χέρι μπρος, έλεγες πολεμούσε ν' αρπαχτεί απ' το μέλλον, τ' άλλο κάτω απ' την έρμη κεφαλή, στραμμένη με το πλάι
Σαν να θωρεί στερνή φορά, μέσα στα μάτια ενός ξεκοιλιασμένου αλόγου, σωρό τα χαλάσματα καπνίζοντας)
Κει τους απάλλαξε ο Καιρός. Η φτερούγα η μια, η πιο κόκκινη, κάλυψε τον κόσμο, την ώρα που η άλλη, αβρή, σάλευε κιόλας μες στο διάστημα
Και καμιά ρυτίδα ή τύψη, αλλά σε βάθος μέγα
Το παλιό αμνημόνευτο αίμα που αρχινούσε με κόπο να χαράζεται, μέσα στη μελανάδα τ' ουρανού

Ήλιος νέος, αγίνωτος ακόμη
Που δεν έσωνε να καταλύσει την πάχνη των αρνιών από το ζωντανό
τριφύλλι, όμως πριν καν πετάξει αγκάθι αποχρησιμοδοτούσε το έρεβος...
Κι απαρχής Κοιλάδες, Όρη, Δέντρα, Ποταμοί
Πλάση από γδικιωμένα αισθήματα έλαμπε, απαράλλαχτη κι αναστραμμένη, να τη διαβαίνουν
οι ίδιοι τώρα, με θανατωμένο μέσα τους τον Δήμιο
Χωρικοί του απέραντου γαλάζιου!
Δίχως μήνες και χρόνοι να λευκαίνουν το γέني τους, με το μάτι εγύριζαν τις εποχές, ν'
αποδώσουν στα πράγματα το αληθινό τους όνομα
Και στο κάθε βρέφος που άνοιγε τα χέρια, ούτε μία ηχώ, μοναχά
το μένος της αθωότητας που ολοένα δυνάμωνε τους καταρράχτες...
Μια σταγόνα καθαρού νερού, σθεναρή πάνω απ' τα βάραθρα, την
είπανε Αρετή και της έδωσαν ένα λιγνό αγορίστικο σώμα.
Όλη μέρα τώρα η μικρή Αρετή κατεβαίνει κι εργάζεται σκληρά στα
μέρη όπου η γη από άγνοια σήπονταν, κι είχαν οι άνθρωποι
ανεξήγητα μελανουργήσει
Αλλά τις νύχτες καταφεύγει πάντα εκεί ψηλά στην αγκαλιά του
Όρους, καθώς μέσα στα μαλλιαρά στήθη του Αντρός.
Και η άχνα που ανεβαίνει απ' τις κοιλάδες, έχουν να κάνουν πως δεν
είναι λέει καπνός, μα η νοσταλγία που ξεθυμαίνει από τις χαρα-
μάδες του ύπνου των Γενναίων.

ΛΑΚΩΝΙΚΟΝ

Ο καημός του θανάτου τόσο με πυρπόλησε, που η λάμψη μου επέ-
στρεψε στον ήλιο.
Κείνος με πέμπει τώρα μέσα στην τέλεια σύνταξη της πέτρας και του αιθέρος
Λοιπόν, αυτός που γύρευα, *είμαι*.
Ω λινό καλοκαίρι, συντετό φθινόπωρο
Χειμώνα ελάχιστε
Η ζωή καταβάλλει τον οβολό του φύλλου της ελιάς
Και στη νύχτα μέσα των αφρόνων μ' ένα μικρό τριζόνι κατακυρώνει
πάλι το νόμιμο του Ανέλπιστου.

ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ή ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΟΥΣ

Μονομιάς, η σκιά της χελιδόνας θέρισε τα βλέμματα των νοσταλγών
της: Μεσημέρι.
Άδραξε μυτερό χαλίκι, κι αργά, με δεξιούση, ο ήλιος, πάνω απ' τον
ωμό της Κόρης του Ευθυδικού, χάραξε τα πτερύγια των ζεφύρων.
Το φως δουλεύοντας τη σάρκα μου, φάνηκε μια στιγμή στο στήθος το
μενεξεδί αποτύπωμα, κει που η τύψη μ' άγγιξε κι έτρεχα σαν
τρελός. Ύστερα, μες στα πλάγια φύλλα ο ύπνος μ' αποστέγνωσε
κι έμεινα μόνος. Μόνος.
Ζήλεψα τη σταλαγματιά που απαρατήρητη δόξαζε τα σκίνα. Όμοια
να 'μουν στο έκπαγλο μάτι που αξιώθηκε να δει το τέλος του Ελέους!
'Η μήνα κι ήμουν; Στην τραχύτη του βράχου, ανάρραγου από την κορ-
φή ως τα βάραθρα, γνώρισα τα πεισματικά σαγόνια μου.
Που σπάραζαν το κτήνος μέσα στον άλλον αιώνα.
Και η άμμο πέρα, κατακαθισμένη από την ευφροσύνη που μου 'δωκεν η θάλασσα, κάποτε,
σαν βλαστήμησαν οι άνθρωποι κι άνοιγα τις οργιές με βιάση να ξεδώσω μέσα της' να 'ταν
αυτό που γύρευα; η αγνότητα;
Το νερό αναστρέφοντας το ρέμα του, μπήκα στο νόημα της μυρσίνης
όπου φυγοδικούν οι ερωτευμένοι.
Άκουσα ξανά το μετάξι που έψαυε τα τριχωτά μου στήθη ασθμαίνοντας.
Και η φωνή «χρυσέ μου», νύχτα, μέσα στη ρεματιά,

που έκοβα το στερνό πρυμνήσιο των άστρων και πρόσεχε να πάρει σχέδιο τ' αηδόνι.
Τι λαχτάρες αλήθεια και τι χλευασμούς εδέησε να περάσω, με το λίγο του όρκου στα δυο
μάτια και τα δάχτυλα έξω απ' τη φθορά.
Τέτοιες χρονιές -α ναι- θα 'ταν που εργαζόμουν να γίνει τόσο τρυφερό
το απέραντο γαλάζιο!
Είπα. Και στρέφοντας το πρόσωπο, μες στο φως ξανά το αντίκριζα να με ατενίζει. Δίχως
έλεος.
Κι ήταν αυτό η αγνότητα.
Όμορφη, κι απ' των χρόνων το σκίασμα συλλογισμένη, κάτω απ' τον
σημαφόρο του ήλιου, η Κόρη του Ευθυδίκου δάκρυζε
Που μ' έβλεπε να περπατώ, πάλι μέσα στον κόσμο αυτόν, χωρίς θεούς,
αλλά βαρύς απ' ό,τι, ζώντας, αφαιρούσα του θανάτου.
Μονομιάς, η σκιά της χελιδόνας θέρισε τα βλέμματα των νοσταλγών της:
Μεσημέρι.

Ο ΑΛΛΟΣ ΝΩΕ

Έριξα τους ορίζοντες μες στον ασβέστη, και με χέρι αργό αλλά σί-
γουρο πήρα να χρίσω τους τέσσερις τοίχους του μέλλοντος μου.
Η ασέλγεια, είπα, είναι καιρός ν' αρχίσει τώρα το ιερατικό της στάδιο
και σε μια Μονή Φωτός ν' ασφαλίσει την υπέροχη στιγμή
που ο άνεμος έξυσε λίγο συννεφάκι πάνω από τ' ακρότατο δέντρο της γης.

Κείνα που μόνος μόχθησα να βρω, για να κρατήσω το ύφος μου μέσα στην καταφρόνια, θα
'ρθουν -από το δυνατό του ευκαλύπτου οξύ ως το θρόισμα της γυναίκας- να σωθούν στην
ασκητείας μου την Κιβωτό.
Και το πιο μακρινό και παραγκωνισμένο ρυάκι, κι απ' τα πουλιά το μόνο που μ'
αφήκαν, το σπουργίτι, κι από το πενιχρό της πίκρας λεξιλόγιο, δύο, καν τρία, λόγια: *ψωμί,*
καημός, αγάπη...

(Ω Καιροί που στρεβλώσατε το ουράνιο τόξο, κι απ' το ραμφί του σπουργιτιού αποσπάσατε το
ψίχουλο, και δεν αφήσατε μήτε μια τόση δα φωνούλα καθαρού νερού να συλλαβίσει στη
χλόη την αγάπη μου
Εγώ, που αδάκρυτος υπόμεινα την ορφάνια της λάμψης, ω Καιροί, δε συγχωρώ.)
Κι όταν, ο ένας του άλλου τρώγοντας τα σπλάχνα, λιγοστέψει ο άνθρωπος, κι από τη μια στην
άλλη
Γενεά, κυλώντας το Κακό, αποθηριωθεί μες στο παντερειπωτικό ουράνιο
Τα λευκά της μοναξιάς μου μόρια, πάνω από τη σκουριά του χαλασμένου κόσμου
στροβιλίζοντας, θα παν να δικαιώσουν τη μικρή μου σύνεση
Κι αρμοσμένα πάλι τους ορίζοντες μακριά θ' ανοίξουν, ένα ένα στα χείλη του νερού να
τρίξουν τα λόγια τα πικρά
Το παλιό μου της απελπισίας νόημα δίνοντας
Ωσάν δάγκωμα σε φύλλο ουρανικού ευκαλύπτου η αγία των ηδονών
ημέρα να μυρίσει
Και γυμνή ν' ανέβει το ρεύμα του Καιρού η γυναίκα η Χλοοφόρος
Που μ' αργότη ανοίγοντας βασιλική τα δάχτυλα, μια για πάντα θα στείλει το πουλί
Στων ανθρώπων τον ανίερο κάματο, από κει που έσφαλε ο Θεός, να στάξει
Τρίλια της Παράδεισος!

ΕΦΤΑ ΜΕΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ-Πρωί, στο Ναό του Μοσχοφόρου. Λέω: να γίνει αληθινή σαν δέντρο η ωραία
Μυρτώ· και τ' αρνάκι της, κοιτάζοντας ίσια στα μάτια το δολοφόνο μου, για μια στιγμή, να
τιμωρήσει το πικρότατο μέλλον.
ΔΕΥΤΕΡΑ-Παρουσία χλόης και νερού στα πόδια μου. Που θα πει πως υπάρχω. Πριν ή μετά το
βλέμμα που θα μ' απολιθώσει, το δεξί χέρι ψηλά κρατώντας έναν πελώριο γαλάζιο Στάχυ. Για

να ιδρύσω τα Νέα Ζώδια.

ΤΡΙΤΗ-Έξοδος των αριθμών. Πάλη του 1 με το 9 σε μια παραλία πανέρημη, γεμάτη μαύρα βότσαλα, φύκια σωρούς, μεγάλες ραχοκοκαλιές θηρίων στα βράχια. Τα δυο παλιά κι αγαπημένα μου άλογα, χρεμετίζοντας όρθια πάνω από τους ατμούς που ανεβάζει το θειάφι της θάλασσης.

ΤΕΤΑΡΤΗ-Από την άλλη μεριά του Κεραυνού. Το καμένο χέρι που θα ξαναβλαστήσει. Να ισιώσει τις πτυχές του κόσμου.

ΠΕΜΠΤΗ-Ανοιχτή θύρα: σκαλοπάτια πέτρινα, κεφαλές από γεράνια, και πιο πέρα στέγες διάφανες, χαρταετοί, τρίμματα χοχλιδιών στον ήλιο. Ένας τράγος μηρυκάζει αργά τους αιώνες, κι ο καπνός, γαλήνιος, ανεβαίνει μέσ' από τα κέρατα. Την ώρα που κρυφά, στη πίσω αυλή, φιλιέται η κόρη του περιβολάρη κι από την πολλή αγαλλίαση μια γλάστρα πέφτει και τσακίζεται. Α, να σώσω αυτόν τον ήχο!

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ- «Της Μεταμορφώσεως» των γυναικών που αγάπησα χωρίς ελπίδα: Ηχώ: Μα-ρί-νασα! Ε-λέ-νηρη! Κάθε χτύπος καμπάνας, κι από μια πασχαλιά στην αγκαλιά μου. Ύστερα φως παράξενο, και δύο ανόμοια περιστέρια που με τραβούν ψηλά σ' ένα μεγάλο κισσοστολισμένο σπίτι.

ΣΑΒΒΑΤΟ-Κυπαρίσσι από το σόι μου, που το κόβουν άντρες βλοσυροί και αμίλητοι: γι' αρρεβώνα ή θάνατο. Σκάβουν το χώμα γύρω και το ραντίζουν με γαριφαλόνερο. Έχοντας εγώ κιάλας απαγγείλει τα λόγια που απομαγνητίζουν το άπειρο!